

A BSE Barlangkutató Csoport
1982.évi beszámoló jelentése

Barlangtani Intézet

* D - 1982-23.

Könyvtára *

Tartalma:

- 1./ 1982.évi programterv,
- 2./ 1982.évi gazdasági helyzet alakulása, csoport élet,
- 3./ Feltáró kutató munka, a Bátori barlanggal kapcsolatos elképzelések,
- 4./ A csoport tevékenységének alakulása, a munkacsoportok megszervezését követően. Továbbképzés, oktatás.

1./ Programterv

Jelentéshez mellékletként csatolva.

2./ 1982.évi gazdasági helyzet alakulása

A csoport anyagi helyzetét nagymértékben rontotta, a Sportegyesületek nem sporttevékenységből származó bevételeire vonatkozó adózási kötelezettség.

Ezt a helyzetet nehezítette még, hogy a Sportegyesület a csoport és az egyesület számára egyaránt kedvező "pártoló" támogatást elutasította.

A támogató GMK a csoport működésére helyiség fenntartására és üzemeltetésére évi 120 eFt-ot, az SE központi céljaira - 200 eFt-ot ajánlott fel, cserébe a csoport helyiség, esetleges speciális felszereléseinek időnkénti használatáért.

Továbbá felajánlotta a csoport tábor, ill. egyéb edző tevékenységének előmozdítására a GMK gépeit, eszközeit /gépkocsi, kompresszor stb./

Az SE a GMK támogatását keveselte.(?)

A csoport vezetőség, a csoport létszám nagyarányú növekedése ellenére /több mint 50 fő/ felszerelés bővítési és helyiség kialakítási tervén módosítani kényszerült, ami természetesen nagy visszahúzó erő a sport fejlődés területén.

Az SE sajnos a GMK újbóli jelentkezése esetén is elutasító választ adott.

A csoport konkrét anyagi helyzetéről csak hozzávetőleges ismeretei vannak a csoportvezetésnek, mert az SE többszöri írásos kérésre sem adta meg a kért szükséges felvilágosítást.

Az SE indokolatlan és sportszerűtlen magatartása a barlangkutatással foglalkozni, a sportolni akaro fiatalokat bizonytalanná teszi, más csoportokhoz csapódást, vagy az egyéni barlangkutatás helytelen választására készíti.

A csoport nagy létszámának köszönhetően, ha külön-külön kisebb baráti körökben is, de egy útkereső, pezsgő élet zajlott 1982. évben.

A tagok családalapítási emlékezetes közös megünneplésein, a baráti körök közös kulturális foglalkozásai, a Bátori barlang emléktábla megkoszoruzása enyhítette a csoportban létrejött feszültséget és a fiatalok közti baráti kapcsolatok kialakulását eredményezte.

A csoport vezetésével a Bátori barlangban közel 50 fő látogató járt, turisták, érdeklődők és más csoportok tagjai.

Több induló csoporttal ott voltunk a Kinizsi Kupa ügyességi versenyen és az Országos Barlangnapon szervezett versenyen.

A fiatalok képességeit, jó felkészülését bizonyítja, hogy több jól képzett, gyakorlott régi barlangászokból álló csoportot megelőztek, általános meglepetést keltve.

Sajnos díjazott helyezést nem értek el.

Öt fő a Kinizsi csoport tagjaival részt vett a Román barlangász találkozón. Több új ismeret, tapasztalat gyűjtésével és új barátok címeivel érkeztek haza.

3./ Feltáró kutatómunka

- Hárshegy Bátori barlang

1982. év folyamán csökkent a feltáró kutató munka 1981. évhez képest. Elsősorban a Bátori barlang Pelés-ág és Huzatos-ág területén végzett a csoport hátvégi, ill. 2-3 napos kutató munkát.

Jelentős új járatot feltáró eredményt ugyan a munka nem gyümölcsözőtt, de a Huzatos-ág törmeléken keresztüli megkerülési lehetőségét bebizonyította.

legi végpontjában,

Ahol a tagok évekig vésési technikával igyekeztek továbbjutni, most bár nagy mennyiségű törmelék megmozgatásával, az eredetileg tágitani szándékozott repedés egy szélesebb, merőleges hasadékkal átszelt, részben eltömődött szakaszára bukkantunk.

A törmelék továbbítási nehézség és a szűk mozgási hely lassítja a nagy intenzitású kezdést, de gyorsabb és eredményesebb az előbbrejután, mint a hasadék véséses tágitásával.

A barlangban még 1973-ban a Piramis terembe áthalmozott törmeléket teljes mértékben a felszínre hordtuk, mindössze két kis tanufalat és néhány érdekesebb követ hagyunk meg, abból az anyagkitöltésből amit előttünk a középkori bányászok hordtak már a terembe.

A Bátori barlangot a feltárás során különböző szempontból vizsgálva járta be a csoport és más érdeklődő barlangkutató is.

Gazdag László a középkori ércutatás tanulmányozása során megismertek alapján feltételezte, hogy a Piramisteremben a névadó két gulaszerű kő érc és agyag felhalmozás, valamilyen ércet tartalmazó, későbbi tüzetesebb vizsgálatra félretett anyag volt./A tanufalat és a kőmintákat ezért is hagytuk meg/.

Az elképzeléssel ellentmond, ill. nem egészen érthető, hogy a barlang más pontjairól származó, gondosan gulába rakott törmeléket miért nem a felszínen halmozták fel, s miért egy üres járat aljára vitték le a bányászok, holott ez egy igen idő és energia igénylő feladat lehetett.

Balogh István a bányászakaszt vizsgálva, megkérdőjelezte a Szabóakna létezésének okát.

Eddigi feltételezéseink, hogy a középkori széles és magas szabályos tárót a bányászok a vasérc követése miatt és kitermelési érdekében hajtották.

Ezt a közelben "könnyen" és nagy mennyiségben kitermelhető vasérc jelenléte - Szárazterem, Csökörtő feletti rész - értelmetlenné teszi, hisz a Szabóaknában csak igen vékony nyoma van a vasércnek, s az sem képzelhető el, hogy az ércesedés vastag volt és hirtelen szűnt meg, a táró jelenlegi végpontjában.

Az ércesedést véve figyelembe, nem indokolt a Huzatos-ág középrészén és végpontján végzett táróhajtás, ill. azok megkezdése, ismételten azért nem, mert az előzőekben említett Száraztermi vasérc jelentősen nagyobb mennyiségben, kisebb energiával kerülhetett volna kitermelésre. Sokkal megalapóbb, hogy a Szárazterem és a két táró kezdemény tengelyiránya közel azonos.

Felmerült az a gondolat, hogy a Szárazterem és /vagy/ a Huzatos ág feletti Kuszoda a bányaművelés során, ill. idejében omlott be. A bányászok ismerték ezekről a pontokról induló járatrendszert s az omlást követően valamilyen okból a táróhajtásokkal ezekbe a szakaszokba akartak bejutni. A kérdést az omlások geológiai kormeghatározásával, ill. a járatrendszer megtalálásával lehetne eldönteni.

További tények, hogy a középkori bányászok jártak az Ypsizlon ágban /bejárati kürtőben megtalálhatók a vésési nyomok/ és a Piramis terem alján is elkezdtek egy függőleges aknákat hajtani /kb. 1,5 m mély lehetett és ácsolt, az ácsolt rész egy része még megtalálható/.

A keresésük azonban a Huzatos ágra koncentráldott és a hegy csúcsa felé irányult.

További tények, hogy a barlang nem mindig volt összefüggő járatrendszer, legalábbis emberi közlekedésre alkalmas méretekben. Nagyrészt a középkori bányászok, kisebb részt a csoport kötötte össze az egyes üregeket cementációs rétegek, ill. szűkületek átvésésével.

A Nagyhárs-hegy oldalában /K-1, ill. Ny-1/ több helyen található hévvizes kürtő, ill. fülke, a barlang szintjétől 50 - 100 m-rel lejjebb is. Ezek a hévvizes üregek, ill. a hegy belsejében feltételezettek, nem feltétlen egy járat rendszert alkotnak, de létezésük indokolt és járhatóságuk, ill. megtalálhatóságuk elképzelhető.

- Csobánka Tamás-lék barlang

A csoport néhány egynapos feltárást végzett a Tamás-lék barlangban Csobánkán is. A bontás során 1.0 - 1,5 m-es talpszint süllyesztést követően erősen lekerekített szélű, tiszta kötőrmelék kitöltést találtunk.

- Kutatótáborok

A tervezett kutatótáborok elmaradtak. Legfőbb oka a kisebb csoportulások szerteágazó és nem összeegyeztethető programjai. 3 - 4 fős csoport többször, hosszabb - rövidebb időre bekapcsolódott a Jósfafő-i alsóbarlang feltárásába.

4./ Csoport tevékenység alakulása, továbbképzés oktatás

1982.elején, ill. már megelőzően 1981.novemberében a különböző érdeklődési köröknek megfelelően kísérletet tettünk un. munkacsoportok kialakítására.

Kísérletünk vegyes eredménnyel zárult.

Biológiai, geológiai, fotós munkacsoportok negatív eredménnyel tevékenykedtek, a korábbi munkák is elmaradtak.

Sajnos a fotódokumentáció hiánya is ezt mutatja.

Az eredménytelenség oka, hogy a "fiataloknak" nem volt kellő lelkesedése és főképp kitartása a rendszeres és szervezett munkához. Tevékenységük inkább utkeresés, érdeklődés kibontakozása volt.

Meg kellett tanulniuk a közösségben való munkavégzést, az egyéni érdeklődések összehangolását. Ezt csak saját tapasztalataik alapján tanulhatták meg.

Sokkal nagyobb eredmény született a barlangjáró, feltáró és barlangi buvár "csoportoknál".

A Triton könnyűbuvár klub alapfoku tanfolyamán 12 fő eredményes vizsgát tett. Közülük 6 fő továbbra is gyakorol és fejleszti ismereteit.

1982.elején tartott alapfoku barlangász házi vizsgán csak néhányan nem feleltek meg.

A vizsgákat követően mászástechnikai ismereteik fejlesztése érdekében felszíni és barlangi gyakorlatokat, turákat szerveztek önállóan más csoportok tagjaival.

Többek között: Pálvölgyi bg., új rész, Ferenchegyí bg., Kossuth bg., Mátyáshegyi bg., Vas Imre bg., Baradla bg., Alsó bg.

Az 1983. év eredményessége fogja majd illusztrálni, hogy a tagok mit tanultak, milyen tanulságokat vontak le az 1982. év eseményeiből.

melyet az 1981. november 11-én tartott rendkívüli csoportgyűlés elfogadott:

Budapest, 1983. január 24.

Kováts Kázmér
Kováts Kázmér
csoportvezető

FELADATRENDEL:

- I. Kutatóállomás-piacokházióig tartó munkaerő ki-
alakítása.
- II. Barlangi feltárás- és kutatás munkája.
- III. A csoport bevezetésének és felismerésének techni-
kai- és műszaki fejlesztése, bővítése.
- IV. Széleskörű munkások csoportok kialaki-
tása.
- V. Oktatás, szakmai felkészítés.
- VI. Barlangkutatás csoportokkal kapcsolatfelvétellel, kapcsol-
lattartással.
- VII. Hétvégi túrák, munkaprogramok, táborok szervezése.

MÉRLEKZÉS:

- I. Kutatóállomás-piacokházióig tartó munkaerő ki-
alakítása:

Kifejezhetőleg az alábbi feladatok maradnak 1982. évre:

- + szállásrendszerek kiépítése,
- + padlóburkolás,
- + műszaki munkák,
- + föld-, geológiai- és biológiai laboratóriumok beépí-
tett bázisainak elkészítése, felszerelése,
- + munkahely fejlesztés,
- + munkaadóval helyi viszony kialakítása,
- + helyi viszonyok behatárolása.

A BSE BARLANGKUTATÓ CSOPORT 1982. ÉVI

MUNKA- ÉS TURATERVE

melyet az 1981. november 11-én tartott rendkívüli csoportgyűlés elfogadott:

FELADATAINK:

- I. Kutatóállomás-pincehelyiség berendezése, végleges kialakítása.
- II. Barlangi feltáró- és kutató munka.
- III. A csoport berendezéseinek és felszereléseinek technikai- és műszaki fejlesztése, bővítése.
- IV. Érdeklődési köröknek megfelelő munkacsoportok kialakítása.
- V. Oktatás, szakmai önképzés.
- VI. Barlangkutató csoportokkal kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás.
- VII. Hétvégi túrák, munkaprogramok, táborok szervezése.

RÉSZLETEZVE:

- I. Kutatóállomás-pincehelyiség berendezése, végleges kialakítása:

Előreláthatólag az alábbi feladatok maradnak 1982.évre:

- szellőzőrendszer kiépítése,
- padlóburkolás,
- mázolás munkák,
- fotó-, geológiai- és biológiai laboratóriumok beépített butorainak elkészítése, felszerelése,
- műhely felszerelése,
- kondicionáló helyiség kialakítása,
- helyiségek bebutorozása.

A munkákkal kapcsolatos ügyintézéseket /utánjárás, beszerzés/ társadalmi munkában végzi a csoport.
Lehetőség mutatkozik arra, hogy ezek a feladatok 1982.július 1-re megoldódjanak és a kutatóállomást rendeltetésének megfelelően lehessen igénybe venni.

II. Barlangi feltáró-, kutató- és kezelő munka

a./ Nagyvárszegy: Báthori-barlang

1./ A barlang környezetének rendezése a Pilis Erdőgazdaság támogatásával az eddigi szóbeli megállapodás szerint. Az erdőgazdaság biztosítja a szakmai irányítót, anyagot, szállítást, stb. a kivitelezést a csoport tagjai társadalmi munkában végzik el.

Feladat: az alsó bejáratú ajtóhoz vezető táró om-lásának megakadályozása, a táró fölötti hid kicse-rélése, a turistaut rendbehozása, a bejáratú ajtó ismételt megerősítése.

2./ Hétvégi feltáró munka az alábbi kutatási pontoknál:
Bányaszakasz Huzatos-ága,
Ipszilon-ág Pálos terme,
Szárasterem,

A feltárás kétlépesős módon történik; a kutatási pontnál depózással, majd a felszínre szállítással.

3./ Munkacsoportok kialakításával
térképészítésre,
geológiai vizsgálatokra,
fotódokumentáció elkészítésére,
levéltári adatgyűjtésre és történeti feldolgo-zásra kerül majd sor.

b./ Máriaremete: Ücsi-barlang

1./ Tavasszi hétvégi munkákkal bejáratú ajtó készítése, feltáró munka nyári- és téli tábor szervezésével.

2./ Munkacsoportok térkép- és fotódokumentációt készítenek.

c./ Rózsadomb: Áfonya-barlang

Hétvégi feltáró munka belső áthalmozással, illetve a felszín alatti 1-1,5 m-re húzódó omlásos járatok feltöltésével.

d./ Pilis-Csobánka: Tamáslik-barlang

Hétvégi feltáró munkával a nagyarányu eltűnődést kezdjük meg átbontani.

III. A csoport berendezéseinek és felszereléseinek technikai-, műszaki fejlesztése, bővítése:

a./ Felszerelés-bővítés:

- tábori felszerelések,
- mászástechnikai felszerelések,
- könnyűbuvár felszerelések,
- laboratóriumi felszerelések beszerzése.

b./ Könyvtár bővítése.

c./ Műszaki-technikai fejlesztés:

- műhelybe szerszámok, gépek beszerzése,
- csőrök, hágók, oszgasorok készítése,
- lüges akkumulátoros lámpák használatához töltő és állvány készítése,
- feltáráshoz szükséges szerszámok beszerzése,
- munkacsoportok feladataihoz szükséges műszerek, eszközök beszerzése.

IV. Érdeklődési köröknek megfelelő munkacsoportok kialakítása:

1981. során nagyarányu toborzás eredményeként létszámunk november 11-ig 57 főre növekedett. Átlagos életkor: 20-21 év.

Érdeklődési körök: - vizalatti barlangkutatók
- geológia

- barlangi biológia
- fotózás
- barlangjárás
- műszaki terület.

Fentiek alapján a rendkívüli csoportgyűlésen az alábbi munkacsoportokat hoztuk létre:

MUNKACSOPORT	
N e v e	V e z e t ő j e
Vizalatti barlangkutató	Miklós Attila
Barlang biológiai	Borka Pál
Fotó	Antal Sándor
Műszaki	Balogh István

V. Oktatás, szakmai önképzés:

1982-ben -a korábbi évekkel ellentétben- az oktatás megszervezése elsősorban a munkacsoportok vezetőinek feladata, az alábbiak szerint.

Az oktatás témájának összeállításánál

- mindenki számára tartandó általános alapfoku és
- a téma iránt érdeklődők számára az érdeklődés mértékének megfelelő szintű

előadás-sorozatokról gondoskodnak.

Figyelemmel kísérik a hasonló témájú MKBT előadásokat, tájékoztatják az érdeklődőket és biztosítják részvételüket. Felveszik a kapcsolatot az MKBT hasonló témával foglalkozó szakbizottságaival, s azok segítsége, útmutatása és tanácsai alapján szervezik a munkacsoport tevékenységét, szakmai továbbképzését.

Különböző témájú előadásokat szerveznek meghívott előadókkal.

VI. Barlangkutató csoportokkal kapcsolatfelvétel, kapcsolat-tartás:

Célja: Megismertetni másokkal saját tevékenységünket, ill. tapasztalat-ismeret szerzése mások tevékenységei alapján.

Megvalósítása: kutatási területeink, feltáró-kutató munkánk megismertetése feltáró munkánk során. Más csoportok kezelésében, feltárásuk alatt álló barlangok látogatása.

Különböző témájú szakmai előadások szervezése meghívott előadókkal, ismerkedési délutánok szervezése.